

TEODORO ROCA CORTÉS

Ara que s'ha posat tant de moda el tema de l'espai, de si hi ha vida a altres planetes d'altres galàxies, també tenim un observatori molt a prop i molt concorregut, l'observatori del Montsec, amb un ull a l'univers, a través d'un microscopi de macro dimensions. Ara que fa poc hem celebrat que l'home fa 40 anys que va pujar a la Lluna, o que la va trepitjar, resulta que tenim nascut al nostre poble, un personatge que s'ha dedicat gairebé tota la seva vida a estudiar el cosmos, i a més, resulta que és una personalitat en la matèria.

Tot va començar quan el meu cosí Josep em va donar la idea de fer sortir a un fuliolenc, fins a les hores desconegut per mi i per altra gent, a l'apartat de Biografies Viscudes. Ell em va dir que hi havia un senyor nascut al nostre poble que es deia Teodoro Roca i que un dia, durant un reportatge televisiu va sortir el nom del nostre poble i, ves per on, aquest senyor va néixer aquí. Jo, des d'aleshores em vaig posar a buscar informació sobre ell, i resulta que és ni més ni menys que un erudit de l'astrofísica i de l'estudi del cosmos.

Doncs bé, és catedràtic d'Astrofísica a l'Universitat de La Laguna Investigador a l'Institut d'Astrofísica de Canàries (IAC) i n'és el Degà des de l'any 2.006.

Teodoro Roca i Cortés, va néixer a La Fuliola, el 21 de Novembre de 1951; el seu pare es deia Josep Roca Duran i tenia una tenda petita d'ultramarins a la Plaça del Portal, on s'hi venia de tot, fins i tot còmics per la quinxalla i regalíssia. La seva mare era mestra d'escola, "Mestra Nacional" i es deia Antonia Cortés Torres, i era filla de La Granja El Capità del municipi de Les Penelles. Li deien la senyoreta "Antoñita".

Fill d'una família humil, la seva inquietud, segons paraules del mateix Teodoro, era preguntar-se, que és el que hi havia a dalt del cel, amb tans estels, i infinitat de planetes, que era el Sol, ... i moltes preguntes més per esbrinar. Bé, encara que llavors l'ensenyament era diferent d'ara, les inquietuds vocacionals podien ser ben bé les mateixes.

Anava a l'escola amb el senyor Julián, que era el mestre del poble, per cert, que aquest mestre era de l'Atlètic de Bilbao, i cada vegada que perdia el seu equip estava de molt malt humor. Les escoles estaven situades, davant del forn de Cal Boneu al Carrer Calvari. Els hiverns al poble, eren molt freds, amb pantalons curts i amb molts perellons degut al fred. Abans no hi havia calefaccions a les cases, tot eren llars de foc o estufes de llenya. El seu pare s'encarregava de la botiga juntament amb la seva padrina i la seva mare feia classes a les nenes del poble i anys més tard, seria el que nosaltres anomenàvem l'Academia,

estil9olivia

estilista·tractament capilar·extensions
estètica·maquillatge·depilació
Av. Catalunya, 30/Tel. 973 57 06 93
LA FULIOLA

damunt del que ara és el bar- granja “El Pardal”, i anys després seria el que nosaltres anomenàvem “l'Acadèmia”, on després de l'escola, amb el senyor Cases i el senyor Torrelles anàvem a fer-hi repassos. Anys avans havia estat l'antic sortidor de gasolina.

Part de la seva infantesa la va viure vinculada a La Plaça del Portal, amb els arbres i els abeuradors de les mules. Però aviat, la família Roca-Cortés es desplaçà a Balaguer i la vinculació amb el poble que el veu nèixer és cada vegada més pobre.

Segons paraules del mateix Teodoro Roca, “Encara que vaig néixer a La Fuliola, vaig marxar de molt petit a Balaguer. La meua família es va assentar a Balaguer, un sempre recorda la seva infantesa i etapa d'adolescència, per que això et marca per sempre i això crec que es cert. Vaig ser dels primers alumnes de l'Institut Laboral Ciutat de Balaguer on hi vaig entrar al 1960 i en vaig sortir al 1968 si no recordo malament. Hi vaig passar uns anys on jo em convertia de nen a jove i crec que l' Institut Laboral de Balaguer es consolidava com una entitat d'ensenyament de batxillerat important i fonamental tant pel desenvolupament de Balaguer com els pobles del voltant.

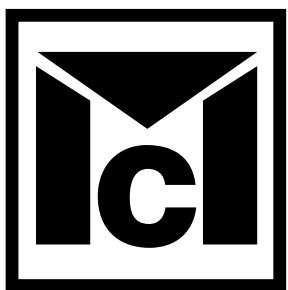
En aquells temps, i en adolescents com érem, varem començar a descobrir el món, que era més gran del que coneixíem, més enllà de les rodalies de Balaguer, més enllà de Barcelona i del mar. El nostre món es va eixamplar d'una manera natural, ajudat també pel desenvolupament esclatant que va tenir la televisió en aquells primers anys com a mitjà de comunicació de

masses.

Sempre he tingut a la memòria, a més a més dels companys de Balaguer, els que venien de fora diàriament en bicicleta des de Gerb, Belcaire, Vallfogona, Térmens, Camarasa i altres, a més dels que venien en tren. Més tard vam fer també una bona pinya amb els companys d'Artesa de Segre, Ponts i d'altres pobles de la muntanya que inaugurarien l'interna't dels Pares Franciscans i també amb els que venien de l'Aragó a fer el cicle superior del batxillerat Laboral, que es solien quedar a la fonda a prop de l'estació de tren. Me'n recordo bé perquè en acabar el batxillerat érem molt més que companys, amb molts d'ells, bons amics.

La vida m'ha dut arreu del món des dels 17 anys quan vaig anar a estudiar a la Universitat de Barcelona, i a assentar-me lluny de La Fuliola i de Balaguer. Nogensmenys, he tornat sovint i encara que no l'he trepitjat més l'institut, sempre ha estat esmentat en les converses a casa de la mare. La meua família és molt nombrosa i jo n'era el primer de vuit. Tots hem passat per l' institut, que durant molts anys ha ensenyat a algú de la meua família, per tant la seva tasca sempre ha estat seguida a casa amb discussions més o menys acalorades, segons els temps”.

Des de 1977 fins al present ha impartit cursos teòrics i pràctics de Física General en diferents titulacions; d'Astrofísica, Estructura i Evolució Estel·lar Física Solar, Física Nuclear i altres en la Llicenciatura de Física, a l' Universitat de La Laguna. Per una altra banda, des de 1980 fins al moment actual ha impartit els cursos de doctorat (tercer cicle) d'Anàlisi de series temporals,

Mobles Carulla

Av. de Catalunya, 42 · Tel./Fax 973 57 00 55 · 25332 LA FULIOLA (Lleida)

Heliosismologia i Astrosismologia. Actualment, imparteix Física del cosmos (Segon Curs Física) i Astrosismologia (Programa de Doctorat).

Ha dirigit 11 Tesis Doctorals en el Departament de Astrofísica de la ULL i actualment està dirigint unes altres tres. Així mateix ha dirigit unes 20 tesines i treballs de investigació de DEA.

Ha dirigit, i editat el llibre de la VI Canary Islands Winter School sobre The structure of the Sun.

Ha estat convidat a donar cursos de postgrau internacionals organitzats per la Swedish Academy of Sciences en 1987 i per el Institut d'Astrophysique Spatiale (París) en 1.999.

Ha escrit 5 capítols de llibres de caràcter docent. Manté una pàgina web de l'assignatura que imparteix en l'actualitat, editant material didàctic en 2 CDroms.

Les seves línies de Investigació.

Física Solar: Estudi de l'activitat solar. Camps de velocitat a gran escala en la fotosfera. Espectroscopia solar. Instrumentació telescòpica.

Heliosismologia: Espectrofotometria per dispersió ressonant. Fotometria de precisió. Tècniques estadístiques i d'anàlisi de dades. Programació científica i de control. Sismologia Estelar: Tècniques fotomètriques i espectroscòpiques. Programació científica i de control. Búsqueda de planetes per trànsits.

Ha participat en 24 projectes de investigació, nacionals i internacionals, accions integrades i demés, finançats en convocatòries públiques, nacionals, internacionals i europees, dels que en més de la meitat, ha estat Investigador Principal. Pioner en les tècniques de Heliosismologia per a l'estudi de l'interior solar ha contribuït decisivament al naixement i consolidació d'aquesta disciplina. En l'actualitat, lidera el projecte del Pla Nacional de l'Espai, titulat "Participació espanyola en la missió COROT ", havent participat com a investigador principal espanyol en dos experiments solars espacials anteriors (GOLF i VIRGO en SOHO). Ha estat IP del projecte ANTENA del IV Programa Marco de la UE. Membre dels projectes de rets internacionals de Heliosismologia: GONG, IRIS, BiSON, TON, HELIOS i de Astrosismologia: STEPHI i ENEAS.

Ha estat IP del projecte "Sismologia solar, estelar i búsqueda de planetes" del IAC.

Ha publicat uns 100 articles científics en revistes internacionals especialitzades (relacionades en el SCI), i impartit nombroses conferències i seminaris.

Ha realitzat més de 130 contribucions científiques en Congressos Internacionals, Symposia etc., de les quals 12 han estat conferències convidades.

Activitat Gestora:

De docència i acadèmica

-Degà de la Facultat de Física des de Juny de 2006.

-Vicerector de la Universitat de La Laguna des de Maig

Expenedoria núm. 1

M. Carmen Alarcon Alarcon

*Estanc · Tabacs
Objectes de regals*

Av. Catalunya, 34 - **LA FULIOLA**

Flors

Fulita

C/ Dr. Rius i Tarroja, 3
25332 La Fuliola
Tel. 973 57 00 75
Mòbil 659 11 74 02

Art Floral
Bodes - Corones
Plantes - Ceràmica
Objectes de Regal

de 2001 fins al Juny de 2003.

-Vicedegà de la Facultat de Física des de (1985-1988 i Abril 1999- Maig 2001).

-Director del Departament d'Astrofísica de la ULL (1985-1989).

-Coordinador de Docència de l'Institut d'Astrofísica de Canaries (1985-1989) i membre de diverses comissions relacionades.

-Membre del Claustre de la ULL (1985-1987 i 2002).

-Membre del Consell de Govern de la ULL (2001-2004, 2006).

-President de la Comissió d'Evaluació de la titulació de Llicenciat en Física (1999-2000).

-Membre de la Comissió del Plà Estratègic de la ULL.

-Representant espanyol i fundador del "European Doctorate Network in Astrophysics", des de 1986 fins 1988.

-Evaluador del PEP de la ANECA.

D'investigació

-Membre del comitè asesor de la ESA per les fases de Assesment Sudy (PRISMA y STARS) i de Phase A Study (STARS).

-Organitzador de 6 congressos científics internacionals i membre del comitè científic d'altres 5 congressos.

-Ha estat editor de les actes d'una conferència internacional.

-Representant espanyol en la Comisió: "Large Installations Plan", de la CEE, creada a l'ampar del II Programa Marco.

-Membre de la Comissió Nacional d'Astronomia (1990-1995).

Els seus treballs sobre l'estel que tenim més a prop i la que ens alimenta, el Sol, han estat fructífers en moltes investigacions, biològiques, físiques i en l'àmbit de la medicina. El Sol es l'estel més propera a la Terra i font energètica primordial en el Sistema Solar. Es una immensa esfera de gas ionitzat en estat estacional; es una estrella en plena joventut, amb una edat de uns 4500 milions d'anys.

Segons ell, el nucli del Sol es una central nuclear de fusió capaç de proporcionar 3.9 10/20 Mw. Utilitza com a combustible l' hidrogen, H, i el transforma en Heli, He. Altes condicions de pressió i temperatura regnen en el seu interior.

El degà afirma que el seu objectiu principal es afiançar el bon lloc que ostenta la Facultat de Física de la ULL amb respecte a altres de la resta d'Espanya. Roca recorda que el centre acudeix molt alumnat extern que ha començat la seva titulació en altres universitats i desitja acabar-la en el centre tinerfeny, i inclús molts que decideixen començar des de primer la seva formació en la ULL.

L'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior es un altre dels reptes que té el degà juntament amb el seu equip.

Ramon Utgés i Vila

IST INSTALACIONES
Y SISTEMAS DE
TRANSVASE, S.L.

- ASSESSORAMENT I PROJECTES D'ENGINYERIA
- INSTAL·LACIONS DE SISTEMES DE CONTROL I GESTIÓ DE LUBRICANTS
- PARCS D'EMMAGATZEMATGE DE LÍQUIDS PETROLÍFERS
- EQUIPS DE TRANSVASSAMENT, MEDICIÓ I MANIPULACIÓ DE FLUIDS
- INSTAL·LACIONS PETROLÍFERES DE SUBMINISTRE A VEHICLES I CONSUM PROPÍ

Av. Mediterrànea · Pol. Industrial Golparc, parc. 72 · 25241 **GOLMÉS** (Lleida)
Tel. 973 60 43 93 · Fax 973 60 40 82 · E-mail: ist@ist-sl.com